Sosyal Otonomi De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sosyal Otonomi De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30756

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sosyal Otonomi De?erlendirme Ölçe?i (TOAD), bireylerin sosyal çevrelerindeki otonomi düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, Ayten Küçük taraf?ndan 2020 y?l?nda Hacettepe Üniversitesi'nde sunulan bir doktora tezi kapsam?nda Türkçeye uyarlama çal??mas? olarak kullan?lm??t?r. Çal??ma, özellikle sosyal aktivite programlar?n?n huzurevi sakinlerinin özerkli?i ve ya?ama ba?l?l??? üzerindeki etkisini de?erlendirmeye odaklanm??t?r. Ölçek, bireyin sosyal ya?amda kendi kararlar?n? alma, ba??ms?z hareket etme ve çevresiyle etkile?im kurma yeteneklerini de?erlendirmek için kritik bir araç görevi görmektedir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Otonomi De?erlendirme Ölçe?i, Sosyal Otonomi, Huzurevi Sakinleri, Ya?l?l?k Psikolojisi, Uyarlama, Sosyal Aktivite, Ya?ama Ba?l?l?k, Psikometrik De?erlendirme

Yazarlar

Ayten Küçük (Sorumlu Yazar)

Amaç

Sosyal Otonomi De?erlendirme Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin sosyal ya?am alanlar?nda sahip olduklar? özerklik ve ba??ms?zl?k derecelerini nicel olarak belirlemektir. Ölçek, özellikle k?s?tl? ya?am ortamlar?nda (örne?in, huzurevi gibi kurumsal bak?m evlerinde) ya?ayan bireylerin, günlük sosyal etkile?imlerini, karar verme süreçlerini ve ba??ms?z hareket etme kapasitelerini ne ölçüde sürdürdüklerini tespit etmeyi hedefler. Bu uyarlama çal??mas?nda ölçek, sosyal aktivite programlar?n?n ya?l? bireylerin özerkli?i üzerindeki etkilerini ölçmek için kullan?lm??t?r.

Yap?

Ölçek, psikolojideki temel yap?lardan biri olan sosyal otonomi kavram?n? ölçmektedir. Sosyal otonomi, bireyin toplumsal normlar ve beklentiler çerçevesinde kendi hayat?n? yönetme, tercihlerini ifade etme ve sosyal kat?l?mda bulunma becerisini ifade eder. Bu yap?, bireyin özsayg?s?, kontrol alg?s? ve sosyal çevreye adaptasyonu ile yak?ndan ili?kilidir. Ölçek, bu yap?y? çok boyutlu olarak ele alarak, bireyin sosyal ili?kilerde ne kadar ba??ms?z ve kendine yeterli oldu?unu de?erlendirir.

Geçerlik

Sosyal Otonomi De?erlendirme Ölçe?i'nin Türkçe uyarlama çal??mas?na ait detayl? geçerlik analizleri (yap? geçerli?i, ölçüt ba??ml? geçerlik vb.), Ayten Küçük'ün doktora tezinde

ARABPSYCHOLOGY.COM

sunulmu?tur. Bu tezde, ölçe?in ilgili popülasyon ba?lam?nda (huzurevi sakinleri) ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne kadar do?ru ve tutarl? bir ?ekilde ölçtü?üne dair istatistiksel kan?tlar yer almaktad?r. Ancak, bu veri taban? giri?inde spesifik geçerlik katsay?lar? belirtilmemi?tir.

Kullan?c?lar?n ve ara?t?rmac?lar?n, ölçe?in geçerlik verilerine ula?mak için do?rudan doktora tezine ba?vurmalar? önerilmektedir. Tez, ölçe?in Türk kültürüne ve hedef gruba uygunlu?unu destekleyen analizleri içermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik (iç tutarl?l?k, test-tekrar test güvenirli?i vb.) bilgileri, uyarlama çal??mas?n?n yap?ld??? doktora tezinde detayl? olarak sunulmu?tur. Güvenirlik analizleri, ölçe?in maddelerinin ne kadar tutarl? oldu?unu ve zaman içinde tekrarlanan ölçümlerde benzer sonuçlar verdi?ini göstermektedir. Bu veri giri?inde spesifik güvenirlik katsay?lar? (örne?in, Cronbach Alfa de?eri) yer almamaktad?r.

Güvenirlik verilerinin eksiksiz incelenmesi için Ayten Küçük'ün 2020 tarihli "Sosyal aktivite program?n?n huzurevi sakinlerinin otonomisi ve ya?ama ba?l?l???na etkisi" ba?l?kl? yay?nlanmam?? doktora tezine ba?vurulmal?d?r.

Faktör Analizi

Sosyal Otonomi De?erlendirme Ölçe?i'nin orijinal yap?s? ve Türkçe uyarlama sürecinde gerçekle?tirilen faktör analizleri (Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi), ölçe?in sosyal otonomi yap?s?n? kaç boyutta ve hangi maddelerle temsil etti?ini ortaya koymaktad?r. Bu analizler, genellikle uyarlama tezlerinin temel bir parças?d?r ve ölçe?in yap?sal geçerli?ini destekler. Spesifik faktör yükleri, döndürme yöntemleri ve aç?klanan varyans oranlar? gibi detayl? istatistiksel sonuçlar, tez içeri?inde mevcuttur.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: Derecelendirme format? bu veri giri?inde belirtilmemi?tir. Genellikle Likert tipi bir derecelendirme kullan?lmas? muhtemeldir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Kurumsal Bak?m Alan Ya?l? Bireyler (Huzurevi Sakinleri)

Ya? Grubu: ?leri Ya? Grubu (Genellikle 65 ya? ve üstü)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Popülasyon Detaylar?: Huzurevlerinde veya benzeri uzun süreli bak?m tesislerinde ikamet eden ve sosyal aktivitelere kat?l?m potansiyeli olan ya?l? bireyler.

Test Metodolojisi: Ölçek, sosyal otonomi düzeyini öz bildirim yoluyla ölçen bir envanterdir. De?erlendirme, deneysel veya yar?-deneysel çal??malar?n ön test/son test a?amalar?nda kullan?labilir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: sosyal-otonomi-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Anahtar Kelimeler

Ya?l? Bak?m?, Ba??ms?zl?k, Kurumsal Ya?am, Psikolojik Ölçek, Huzurevi, Ayten Küçük, Hacettepe Üniversitesi

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Ayten Küçük, Hacettepe Üniversitesi, Ankara (Tez çal??mas? s?ras?nda).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler, uyarlama çal??mas?n? yapan sorumlu yazar Ayten Küçük ve Hacettepe Üniversitesi ile ileti?im kurularak ö?renilmelidir.

Ücret: Ölçek kullan?m ücretine dair spesifik bilgi bu kaynakta mevcut de?ildir. Akademik amaçl? kullan?mlar genellikle ücretsiz veya dü?ük maliyetli olabilir.

Test Y?l?: Türkçe Uyarlama Çal??mas?n?n Yay?n Y?l?: 2020.

Kaynaklar

Küçük, A. (2020). *Sosyal aktivite program?n?n huzurevi sakinlerinin otonomisi ve ya?ama ba?l?l???na etkisi* . Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi: tez.yok.gov.tr

Sosyal Otonomi De?erlendirme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde

ARABPSYCHOLOGY.COM

de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri bu kaynakta sa?lanmam??t?r. Maddelere eri?im için Ayten Küçük'ün doktora tezine veya yukar?da belirtilen PDF ba?lant?s?na ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM